

Я. О. Поліщук

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛІТЕРАТУРА ТА ІСТОРІЯ СЛАВІСТИКИ»

Наукова конференція «Література та історія славістики» (*Literatúra a dejiny slavistiky*), що мала широке й поважне представництво з різних європейських країн, відбулася 12–13 квітня 2016 року в Братиславському університеті імені Яна Коменського (Словаччина), а грантова підтримка Вишеградського фонду, зокрема проекту дослідження літератур країн Східного партнерства (*Visegrad Eastern Partnership Literary Award*, www.vearpla.eu), уможливила її проведення. Проблематика історії слов'янських літератур та історії славістики набула на цьому науковому форумі широких контекстів.

На конференції виступило 18 дослідників, що репрезентували 11 країн Європи. У рамках проекту відбулося також засідання комісії історії славістики Міжнародного комітету славістів. Робочу частину конференції розпочав М. Робінсон (Росія) доповіддю про методологічні погляди В. Перетца, які викладені у працях «Из лекций по методологии истории русской литературы» (Київ, 1914 р.) та «Краткий очерк методологии истории русской литературы» (Петроград, 1922 р.). Доповідач наголосив, що учений рішуче відмовився наслідувати канон культурно-історичної школи російського літературознавства і прагнув обґрунтувати нові підходи до аналізу художнього твору, зокрема його естетичної форми. М. Зеленка (Чехія) у доповіді «Роман Якобсон та Ян Войтех Седлак» з'ясував методологічну позицію Р. Якобсона у контексті празької структуральної школи міжвоєнного періоду. У виступі професора І. Поспішила (Чехія) було проаналізовано проблеми славістики на матеріалі листування брненських філологів. Л. Сазонова (Росія) зосередила увагу на постаті Д. Лихачова в

доповіді «Людина, текстологія, поетика в науковій концепції Д. С. Лихачова».

Про рецепцію російської літератури до 1917 року, зокрема переклади та літературознавчі розвідки в Німеччині, говорив Г. Шаллер (Німеччина). М. Брадаш (Сербія) розглянула тему сербсько-італійських літературних зв'язків, аналізуючи збірки народних пісень Ніколо Томазо 1841 року та Джованні Ніколіча 1894 року. Л. Палфалві (Угорщина) звернувся до проблеми формування етнічної свідомості білорусів у рефераті «Білінгвізм, транскультурність та білоруська ідентичність». Л. Матейка (Словаччина) запропонував цікаве компаративістичне дослідження культур пострадянського блоку в доповіді «Від літератури народів СРСР до національних літератур пострадянського простору: випадки Білорусі, України та Азербайджану».

У третьому блоці прозвучало ще п'ять доповідей. А. Еліаш (Словаччина) проаналізував місце наукових праць братиславського русиста й славіста А. Ісаченка в контексті словацького літературознавчого структуралізму. В. Франчук (Україна) розглянула питання філології в листуванні О. Потєбні зі слов'янськими вченими. С. Бонацца (Італія) представив розділ із підготованої до друку власної монографії про видатного славіста Єрнея Копітара. Ішлося про зв'язки з німецькими славістами першої половини ХІХ ст., про що свідчить хоча б кореспонденція ученого-бібліотекаря з-понад сотнею німецькомовних адресатів. Копітарових заслуг у розвитку славістики торкалася також В. Бабіч (Словенія), коли досліджувала глаголичні рукописи, зібрані вченим у Національній університетській бібліотеці Любляни. Т. Левашкевич (Польща) запропонував комплексний погляд на проблему слов'янського просвітництва в межах теми «Письменники, публіцисти і перекладачі як мовознавці та реформатори слов'янських літературних мов».

А. Зеленка (Чехія) простежувала історію рукописних віршів видатного словацького літератора Павла Орсага Гведослава. Я. Поліщук (Україна) зосередив увагу на переломі, якого зазнав славістичний рух у Російській імперії в середині XIX ст., у доповіді «Рік 1847, або Про те, чому не відбулася зустріч Пантелеймона Куліша з Людовітом Штуром». Виступ С. Паліги (Румунія) був присвячений визначній постаті Богдана Гасдеу, що став першим румунським лінгвістом і славістом XIX ст. С. Алое (Італія) зачепив проблему «Славістика та російський романтизм» і потрактував зв'язок цих двох явищ як «зустріч, що не відбулася». Л. Горізонтов (Росія) розглянув відомий книжковий проект дореволюційної Росії у доповіді «Літератори – популяризатори знань про слов'янські народи. Випадок багатотомної “Живописної Росії” останньої чверті XIX ст.».

Після завершення конференції відбулося закрите засідання комісії з історії славістики Міжнародного комітету славістів. Багаторічний голова комісії проф. С. Бонацца з огляду на особисті причини склав повноваження. Одноставним голосуванням новим головою обрали доцента Л. Матейку – завідувача кафедри русистики та східноєвропейських студій Братиславського університету імені Яна Коменського. Заступником голови комісії надалі залишається проф. М. Робінсон (Росія), а секретарем – проф. С. Алое (Італія). У дискусії про найближчі плани комісії запропоновано засідання круглого столу в рамках Міжнародного конгресу славістів у Белграді, а також ухвалено намір створити власну веб-сторінку комісії, на якій буде вміщено багатий архівний матеріал, що надійде від зацікавлених авторів і стосуватиметься визначних сторінок історії славістики.